

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/74/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113205869
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8113205869.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36 613 843, proti žalovanej S. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. T. XXXX/X, Y., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ, so sídlom Petrovská 10, Skalica, IČO: 42 264 154, právne zastúpeného JUDr. Jozefom Kempom, advokátom so sídlom Námestie Josipa Andriča č. 1, Chorvátsky Grob o zaplatenie 564,21 eur s príslušenstvom, o odvolaní vedľajšieho účastníka proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 12C/119/2013-47 zo dňa 14.01.2014 jednohlasne takto

rozhodol:

O d m i e t a odvolanie vedľajšieho účastníka na strane žalovanej proti výroku o zamietnutí nároku žalobcu v prevyšujúcej časti.

V ostatnej časti z r u š u j e rozsudok súdu prvého stupňa a v r a c i a vec na ďalšie konanie a rozhodnutie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 339,62 eur s 9% ročným úrokom z omeškania zo sumy 339,62 eur od 12.06.2010 do zaplatenia, a to v mesačných splátkach vo výške 10,- eur vždy do 20-teho dňa toho ktorého mesiaca až do úplného zaplatenia pod výstrahou straty výhody splátok v prípade omeškania čo i len jednej splátky, počnúc právoplatnosťou rozsudku. Žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania titulom zaplateného súdneho poplatku 6,83 eur a titulom trov právneho zastúpenia 21,72 eur na účet jeho právneho zástupcu, v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku. Rozhodol, že vedľajší účastník nemá právo na náhradu trov konania. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 52, § 53, § 54, § 121 ods. 3, § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, § 2 písm. a) a b), § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a § 497 Obchodného zákonníka.

Uviedol, že z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že právny predchodca žalobcu uzatvoril so žalovanou zmluvu o pôžičke č. 11262357, predmetom ktorej bol nákup spotrebného tovaru. Výška pôžičky bola 21.270,- Sk, výška splátky bola dohodnutá na 690,- Sk mesačne a rozvrhnutá na 39 splátok. Ročná úroková sadzba bola 13,4705%, RPMN 13,4705% a priemerná hodnota RPMN 13,4705% s celkovou cenou 27.600,- Sk. Žalobca podaním zo dňa 21.05.2010 oznámil žalovanej zosplatenie poskytnutej pôžičky a vyzval ju k úhrade všetkých splátok jednorazovo vo výške 558,90 eur do 3 dní od doručenia upomienky. Prvostupňový súd posúdil predmetnú zmluvu o pôžičke ako spotrebiteľský úver v zmysle zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Takáto zmluva musí v okamihu

jej uzatvárania všetky obsahové náležitosti. Predmetná zmluva ale neobsahovala údaj o konečnej splatnosti úveru (nepostačuje uvedenie dátumu prvej splátky a počet splátok), v dôsledku čoho súd vyhlási zmluvu v súlade s § 4 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch za bezúročnú a bez poplatkov. Žalovaná bola preto povinná zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 706,03 eur (21.270,- Sk), pričom súd mal za preukázané, že zaplatila 366,41 eur, a preto súd vyhovel žalobe čo do zaplatenia sumy 339,62 eur (706,03 eur mínus 366,41 eur) a vo zvyšku návrh zamietol ako nedôvodný. Zároveň súd priznal žalobcovi nárok na úrok z omeškania z dlžnej sumy vo výške 9% ročne (v zmysle nariadenia 87/1995 Z.z.) od 12.06.2010 vzhľadom na to, že žalobca preukázal doručovanie výzvy na úhradu. Dlžnú sumu súd povolil žalovanej splácať v splátkach po 10,- eur mesačne z dôvodu, že jej jediným príjmom je rodičovský príspevok a sama sa stará o maloleté dieťa vo veku jedného roka. Žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 20,42% vzhľadom na pomer jeho úspechu vo veci (60,21% k 39,79%).

Proti rozsudku sa v celom jeho rozsahu v zákonnej lehote odvolal vedľajší účastník na strane žalovanej a žiadal ho v celom rozsahu zrušiť a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uplatnil si trovy právneho zastúpenia za prevzatie a prípravu zastúpenia a za podanie odvolania v celkovej výške 88,89 eur.

Odvolanie odôvodnil tým, že žalobca si v konaní uplatňuje právo na zaplatenie pohľadávky 564,21 eur s príslušenstvom po uplynutí dvojročnej premlčacej doby, pretože prvý krát mohol svoje právo vykonať 22.05.2010, t.j. deň nasledujúci po dni, kedy žalobca odstúpil od zmluvy. Žaloba bola podaná na súde až dňa 01.03.2013. Odstúpením od zmluvy dochádza k vzniku bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Vedľajší účastník zároveň vzniesol námietku premlčania a žiadal žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Poukázal taktiež na to, že predmetný úver je navyše potrebné považovať za bezúročný a bez poplatku, pretože zmluva neobsahuje povinný údaj a to údaj o konečnej splatnosti.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu namietal oprávnenosť vedľajšieho účastníka podať odvolanie proti rozsudku, pretože medzi žalovaným a vedľajším účastníkom (združením) nevyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu, a preto žiadal odvolanie vedľajšieho účastníka ako podané neoprávnenou osobou odmietnuť. Taktiež namietal oprávnenosť vedľajšieho účastníka vzniesť námietku premlčania s odôvodnením, že nejde o úkon procesný ale o úkon hmotného práva. Žalobca rovnako namietal aj účelnosť trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka advokátom. Žiadal odvolanie vedľajšieho účastníka odmietnuť a uplatnil si trovy odvolacieho konania za vyjadrenie k odvolaniu vo výške 53,20 eur s DPH.

Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že je nezamestnaná, poberá len rodičovský príspevok 220,- eur, a preto žiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd v rámci kompetencií podľa § 10 ods. 1 O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 212 O.s.p. bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 1, 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie vedľajšieho účastníka je čiastočne dôvodné a rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné v časti zrušiť.

Odvolací súd sa v prvom rade zaoberal tým, či odvolanie podala oprávnená osoba. Oprávnenosť vedľajšieho účastníka podať odvolanie v prospech účastníka, na ktorého strane v konaní vystupuje, výslovné namietal žalobca vo vyjadrení k odvolaniu.

Podľa § 93 ods. 2 O. s. p. ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Podľa § 93 ods. 3 O. s. p. do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účasti súd rozhodne len na návrh.

Podľa § 93 ods. 4 O. s. p. v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti, ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Podstatou účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného je snaha všetkými dostupnými procesnými prostriedkami pomôcť tejto strane, na ktorej v konaní vystupuje, k výhre v spore a má rovnaké procesné práva a povinnosti, ako hlavný účastník konania, teda môže inter alia podávať opravné prostriedky. Táto procesná legitímácia na podanie odvolania a dovolania je však obmedzená účastníkom, na strane ktorého vystupuje. Oprávnenie podať odvolanie prináleží vedľajšiemu účastníkovi iba vtedy, ak toto oprávnenie má aj účastník, na stranu ktorého sa pripojil.

V prípade, že tento účastník nemá procesnú legitímáciu na podanie odvolania, nemôže ju mať ani vedľajší účastník. V opačnom prípade by sa vedľajšiemu účastníkovi priznalo viac procesných práv, než má účastník, na ktorého strane vystupuje. Vedľajší účastník môže podať odvolanie aj vtedy, ak odvolanie podal účastník.

Odvolací súd ďalej poznamenáva, že nemožno prehliadnuť prípadný nesúhlas spotrebiteľa, ak by išlo o neinformovaného spotrebiteľa. Súd v takýchto prípadoch zohľadní úkon vedľajšieho účastníka, aj keď odporuje úkonu spotrebiteľa (§ 93 ods. 4 O.s.p.). Je neakceptovateľné - vždy za každých okolností (porov. uznesenie Súdneho dvora Európskej únie C-76/10 POHOTOVOST', bod 50), aby súd bol nástrojom na priznávanie plnení z neprijateľných zmluvných podmienok (nekalých obchodných praktík) voči neinformovaným spotrebiteľom (porov. rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C 429/05, bod 61 „V bode 26 už citovaného rozsudku Océano Grupo Editorial a Salvat Editores Súdny dvor rozhodol, že účel článku 6 smernice 93/13, ktorý členským štátom ukladá zabezpečiť, aby nekalé podmienky neboli pre spotrebiteľa záväzné, nemožno dosiahnuť, ak je na spotrebiteľovi, aby sám poukázal na nekalý charakter týchto podmienok. V sporoch, ktorých hodnota je často obmedzená, môžu náklady na služby advokáta prevyšovať záujem, ktorý je predmetom sporu, čo môže spotrebiteľa odradiť od toho, aby sa proti uplatneniu nekalých podmienok bránil. Ak je pravdou, že v mnohých členských štátoch procesné pravidlá jednotlivcom umožňujú, aby sa obhajovali v takých sporoch sami, existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že najmä z dôvodu svojej nevedomosti spotrebiteľ na nekalý charakter jemu predložených podmienok nepoukáže. Z toho vyplýva, že účinnú ochranu spotrebiteľa možno dosiahnuť, len ak sa vnútroštátnemu súdu prizná možnosť posúdiť uvedené podmienky bez návrhu.“).

S poukazom na čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS, ktoré predstavuje kogentné pravidlo európskeho práva, podľa ktorého súd nemá aplikovať a prihliadnuť na také procesné pravidlo vnútroštátneho práva, ktoré vo svojich účinkoch bráni naplneniu myšlienky a zmyslu ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami v zmysle Smernice Rady 93/13/EHS. Je treba ustanovenie § 93 ods. 4 O.s.p. vykladať tak, že ak vedľajší účastník vstúpil do konania do právoplatného skončenia veci, je treba mu rozhodnutie doručiť a umožniť mu podať opravný prostriedok, ak sa takýmto opravným prostriedkom dá zabrániť porušeniu čl. 6 ods. 1 smernice Rady 93/13 ES o neprijateľných zmluvných podmienkach a súd ex offo súdnu kontrolu nevykoná.

Občiansky súdny poriadok vôbec nebráni vedľajšiemu účastníkovi podať opravný prostriedok do právoplatného skončenia konania, hoci by vstúpil do konania aj posledný deň lehoty plynúcej spotrebiteľovi na podanie opravného prostriedku.

Súd je povinný vykladať aplikovať ustanovenie § 93 ods. 4 O.s.p. umožňujúce vedľajšiemu účastníkovi konať samému za seba tak, aby sa nezmarila možnosť vedľajšieho účastníka zbaviť spotrebiteľa plnenia z neprijateľnej zmluvnej podmienky (nekalkej obchodnej praktiky), ak konanie ešte nie je právoplatne skončené.

V prejednávanej veci vedľajší účastník na strane žalovanej podal proti rozsudku súdu prvého stupňa odvolanie, ktoré odvolací súd v intenciách ust. § 93 ods. 4 O.s.p. posúdil a dospel po zvážení všetkých okolností prípadu k záveru, že úkon vedľajšieho účastníka je čo do výrokov s výnimkou výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti v záujme žalovanej (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Obdo 27/2012 zo dňa 27.8.2012). Rovnako je v záujme žalovanej aj vznesenie námietky premlčania, pričom vyššie uvedené odôvodnenie sa týka aj tohto nároku, ktorý je potrebné rovnako prijať a nie je možné ho považovať za uplatnený neoprávnenou osobou.

Výrok rozsudku, ktorým súd žalobu v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, je výrokom v prospech žalovanej. Proti tomuto výroku nemôže žalovaná a ani vedľajší účastník na jej strane podať odvolanie - odvolanie proti nemu mohol podať len žalobca, ktorý to ale neurobil.

Preto odvolací súd odvolanie vedľajšieho účastníka na strane žalovanej proti výroku o zamietnutí nároku žalobcu v prevyšujúcej časti ako podané neoprávnenou osobou podľa § 218 ods. 1 písm. b) O.s.p. odmietol.

Odvolací súd sa tak zaoberal odvolaním vedľajšieho účastníka proti zvyšným výrokom rozsudku súdu prvého stupňa.

Vedľajší účastník v rámci ním podaného odvolania v podstate namietal že:

- a) úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatku z dôvodu absencie údaju o konečnej splatnosti v úverovej zmluve
- b) nárok žalobcu je premlčaný (vedľajší účastník zároveň vzniesol námietku premlčania)

Odvolaciu námietku vedľajšieho účastníka spočívajúcu v bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru musel odvolací súd vyhodnotiť ako nedôvodnú vzhľadom na to, že prvostupňový súd sám v napadnutom rozsudku konštatoval bezúročnosť a bezpoplatkovosť predmetného úveru z toho istého dôvodu.

Preto sa odvolací súd pri viazanosti rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.) zaoberal len námietkou premlčania uplatneného nároku.

Podľa § 48 Občianskeho zákonníka od zmluvy môže účastník odstúpiť, len ak je to v tomto alebo v inom zákone ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté. Odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak.

Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 457 Občianskeho zákonníka ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

Podľa § 160 ods. 1 O.s.p. ak súd uložil v rozsudku povinnosť, je potrebné ju splniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku; súd môže určiť dlhšiu lehotu. Súd môže určiť, že peňažné plnenie sa môže vykonať aj v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročnosti určí, a to aj tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Prvostupňový súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že mal za preukázané, že žalobca podaním zo dňa 21.05.2010 oznámil žalovanej zosplatnenie poskytnutej pôžičky. Taktiež konštatoval, že „nakoľko žalobca preukázal doručovanie výzvy na úhradu, súd priznal žalobcovi uplatnený úrok z omeškania z nezaplatenej istiny úveru splatnej ku dňu 12.06.2010...“. Z uvedeného je zrejmé, že prvostupňový súd považoval za dokument, na základe ktorého malo dôjsť k jednostrannému zosplatneniu celého úveru zo strany žalobcu, „predžalobnú upomienku“ zo dňa 21.05.2010 (v spise na č.l. 4).

V uvedenej predžalobnej upomienke právny predchodca žalobcu vyzval žalovanú „k okamžitej úhrade všetkých splátok jednorázovo v súlade so Všeobecnými obchodnými podmienkami zmluvy“ s tým, že po márnom uplynutí stanovenej lehoty (3 dní od doručenia upomienky) začne vymáhať uvedenú pohľadávku spolu s príslušenstvom.

Zo znenia predžalobnej upomienky a ani z odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa nie je zrejmé, z akého titulu (akého ustanovenia Všeobecných obchodných podmienok, na ktoré upomienka odkazuje) došlo k predčasnému zosplatneniu úveru (k výzve k okamžitej úhrade všetkých splátok jednorázovo). K žalobe síce boli priložené spolu so zmluvou aj „Podmienky k zmluve o pôžičke“ (č.l. 3), z ich textu ale nevyplýva, že by obsahovali ustanovenie oprávňujúce veriteľa žiadať od dlžníka okamžitú úhradu všetkých splátok jednorázovo.

Odvolačný súd zároveň poznamenáva, že aj zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ktorý je potrebné aplikovať na predmetný právny vzťah, v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (24.06.2008) upravuje právo veriteľa odstúpiť od zmluvy pri spotrebiteľských úveroch poskytnutých na zakúpenie tovaru alebo poskytnutie služby, ak je spotrebiteľ v omeškaní jednej splátky za časové obdobie dlhšie ako tri mesiace alebo dvoch splátok. Z obsahu spisu ale nevyplýva, že by zo strany právneho predchodcu žalobcu malo dôjsť k využitiu tohto zákonného inštitútu (predžalobná upomienka obsahuje výslovný odkaz na všeobecné obchodné podmienky).

Preukázanie titulu, na základe ktorého malo dôjsť k predčasnému zosplatneniu celého úveru je pritom rozhodujúce pre posúdenie právnych následkov vo forme uplynutia premlčacej doby, tzn. ak by k zosplatneniu došlo v dôsledku zrušenia zmluvy, zakladalo by to režim bezdôvodného obohatenia v súlade s citovanými ustanoveniami § 457 v spojení s § 48 Občianskeho zákonníka, a teda aj plynutie osobitnej 2-ročnej premlčacej doby na vrátenie poskytnutého plnenia podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Na posúdenie dôvodnosti vedľajším účastníkom vznesenej námietky premlčania je preto nevyhnutné vykonať ďalšie dokazovanie a to za účelom ozrejmenia titulu, na základe ktorého malo dôjsť k predčasnému zosplatneniu celého úveru.

Odvolačný súd taktiež považuje za nedostatočne odôvodnené rozhodnutie súdu prvého stupňa vo vzťahu k začatiu plynutia omeškania žalovanej. Pokiaľ súd priznal žalobcovi nárok na úrok z omeškania od 12.06.2010, nepostačuje uviesť, že žalobca si uplatnil úrok z omeškania počnúc dňom 12.06.2010 do

zaplatenia a že preukázal doručovanie výzvy (odsek 4, strana 6 odôvodnenia). Odvolací súd sa môže len z obsahu spisu domnievať, že prvostupňový súd dospel k dátumu 12.06.2010 tak, že ku dňu vrátenia žalovanej adresovanej zásielky s predžalobnou výzvou právnomu predchodcovi žalobcu dňa 08.06.2010 (fotokópia zadnej strany obálky na č.l. 6) pripočítal 3 dni (žalobcom poskytnutá lehota na dobrovoľné plnenie v predžalobnej výzve), čím 12.06.2010 považoval za prvý deň omeškania. Začiatok plynutia omeškania (pokiaľ súd priznáva nárok na úrok z omeškania od určitého dátumu) ale musí vyplývať z odôvodnenia rozsudku, pretože inak je rozsudok v tejto časti nepreskúmateľný.

Odvolací súd preto rozsudok súdu prvého stupňa v ostanej časti (t.j. s výnimkou výroku o zamietnutí nároku žalobcu v prevyšujúcej časti) podľa § 221 ods. 1 písm. h) a f) O.s.p. zrušuil a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Po vrátení veci prvostupňový súd doplní dokazovanie ohľadom titulu, ktorým došlo k predčasnému zosplatneniu úveru a na základe zistení posúdi dôvodnosť žalobcom vnesenej námietky premlčania. Prvostupňový súd taktiež vyzve žalovanú, či jej vyjadrenie k odvolaniu je možné považovať za žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov (je nutné pripomenúť, že žalovaná je spotrebiteľom, ktorý je v zmysle § 4 ods. 2 písm. za/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch oslobodená od súdnych poplatkov, čo ale nevylučuje možnosť žiadať o oslobodenie od súdnych poplatkov aj postupom podľa § 138 O.s.p.) a prípadne o takejto žiadosti aj rozhodne (ak na nej bude žalovaná trvať).

Prvostupňový súd rozhodne aj o trovách odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.